

فصل سوم: اقتصاد، رشد و پیشرفت

تحلیل کنید.

۱- نرخ بیکاری در کشور چگونه محاسبه می‌شود و چرا معمولاً نرخ بیکاری اعلام شده، از آن چه ما تصور می‌کنیم، کم تر است؟
 اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور نرخ بیکاری است. نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران به کل جمعیت فعال کشور، ضرب در صد به دست می‌آید.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و تر بیش}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و تر بیش}} \times ۱۰۰$$

آن چه در سنجش تعداد بیکاران اتفاق می‌افتد، گاهی با احساس عمومی جامعه از بیکاری سازگار نیست، چرا که:

- ۱- طبق تعریف، کسانی را که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده‌اند، بیکار محسوب نمی‌کنند.
- ۲- همه کسانی را که به صورت پاره‌وقت مشغول به کارند، شاغل به حساب می‌آورند؛ در حالی که آن‌ها در جست‌وجوی شغل تمام‌وقت هستند و خود را شاغل به حساب نمی‌آورند.
- ۳- همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به کار و فعالیت باشند، شاغل محسوب می‌کنند.
- ۴- برخی از افراد نیز ممکن است به دلایلی مانند اشتغال در بخش غیررسمی یا به امید بهره‌مندی از بیمه بیکاری و ... با مأموران آمارگیری درباره وضعیت شغلی خود با صداقت برخورد نکنند.

۲. از نظر شما مهم‌ترین راهکار برای مقابله با بیکاری و فقر چیست؟

اصلاح نظام آموزشی مدارس و دانشگاه‌های کشور، توانمندسازی مهارتی و فنی و حرفه‌ای، کاهش هزینه جست‌وجوی کار، ایجاد رونق اقتصادی، ایجاد فرصت‌های شغلی، اصلاح توزیع درآمد و ...

فصل سوم: اقتصاد، رشد و پیشرفت

تعاریف و اصطلاحات

- ۱- بازبگرن اصلی در میدان اقتصاد ← خانوارها، بنگاه‌های اقتصادی، دولت‌ها و سازمان‌ها، چه در داخل کشور و چه خارج از کشور
- ۲- برخی از مشکلات اقتصادی ← رکود، تورم، بیکاری و بی‌عدالتی
- ۳- پیامد رکود ← کاهش تولید، بیکاری، نیاز به سرمایه و کارگر کم تر
- ۴- پیامد شکل‌گیری منابع غیرفعال ← وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال درد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به کالای دیگری ندارد.
- ۵- بیکار ← بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال سن دارد و در جست‌وجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند.
- ۶- گروه‌هایی که بیکار محسوب نمی‌شوند ← دانش‌آموزان بالای ۱۵ سال، دانشجویان، بازنشستگان و خانم‌های خانه‌دار که دنبال کار نمی‌گردند.
- ۷- جمعیت فعال ← جمع تعداد افراد شاغل و بیکار، یا می‌توان گفت، جمعیت فعال افرادی هستند که یا مشغول به کارند یا دنبال کار می‌گردند.
- ۸- جمعیت غیرفعال ← افرادی که در سن کار (بالای ۱۵ سال) قرار دارند، ولی شاغل یا بیکار نیستند.
- ۹- نرخ بیکاری ← اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور، نرخ بیکاری است. نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران به کل جمعیت فعال کشور ضرب در صد به دست می‌آید.
- ۱۰- فرمول نرخ بیکاری ← $100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و تر بیش}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و تر بیش}} = \text{نرخ بیکاری}$
- ۱۱- کسانی که در سنجش تعداد بیکاران، محسوب نمی‌شوند ← کسانی که به دنبال شغل نیستند، کسانی که شغل پاره‌وقت دارند، کسانی که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به کارند. فعالان بخش غیررسمی و کسانی که خود بیکار بودنشان را اعلام نمی‌کنند.
- ۱۲- قیمت نیروی کار ← دستمزد
- ۱۳- انواع بیکاری ← بیکاری اصطلاحی، فصلی، ساختاری و دوره‌ای
- ۱۴- بیکاری اصطلاحی ← این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجوی کار هستند. هم‌چنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.
- ۱۵- بیکاری فصلی ← زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می‌دهند.
- ۱۶- بیکاری ساختاری ← بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست.
- ۱۷- بیکاری دوره‌ای ← بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.
- ۱۸- فقر ← پیامد بیکاری و رکود است.
- ۱۹- فقر نسبی ← در فقر نسبی افراد با یکدیگر مقایسه می‌شوند. در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم، صورت می‌گیرد.
- ۲۰- فقر مطلق ← فقر مطلق، وضعیتی است که فرد در تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود مانند خوراک، پوشاک، مسکن و ... ناتوان است.